

9. *Methodological recommendations for filling the forms of financial reporting (Order of Ministry of Finance dated 28.03.2013, No 433):www.zakon.rada.gov.ua.*

10. *Yancheva, L. M., Chernikova, I. B., and Kuznetsova, S. O. Oblikovo-informatsiina systema upravlinnia prybutkom torhovelnykh pidpriemstv [Accounting and Management Information System profit commercial enterprises]. Kharkiv: KhDUKhT, 2012.*

ДАНИ ПРО АВТОРА

Перчук Оксана Володимирівна, старший викладач кафедри обліку і оподаткування ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»
вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав-Хмельницький, Київська обл., Україна, 08401
e-mail: valera120379@mail.ru

ДАНИЕ ОБ АВТОРЕ

Перчук Оксана Владимировна, старший преподаватель кафедры учета и налогообложения ГБУЗ «Переяслав-Хмельницкий ГПУ имени Григория Сковороды»
ул. Сухомлинского, 30, г. Переяслав-Хмельницкий, Киевская обл., Украина, 08401
e-mail: valera120379@mail.ru

DATA ABOUT THE AUTHOR

Perchuk Oksana Vladimirovna, senior lecturer of the Department of Accounting and Taxation SHEE «Pereyaslav-Khmelnyskiy SPU after Grygoriy Skovoroda»
Sukhomlynsky Str., 30, Pereyaslav-Khmelnysky, Kyiv region, 08401, Ukraine
e-mail: valera120379@mail.ru

УДК 341.1

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Покорницька К.В.

У статті розглянуто сучасні тенденції функціонування виноградарсько-виноробної галузі України, виділені окремі проблеми її функціонування, а також позначені пріоритетні напрями інноваційного розвитку підприємств галузі. Предметом дослідження виступає вивчення напрямів побудови та управління інноваційним розвитком виноробних підприємств в умовах кризи економіки України. А мета, безпосередньо, пов'язана з аналізом сучасного стану інноваційного розвитку вітчизняних виноробних підприємств з метою удосконалення системи управління інноваційного розвитку цих підприємств.

В процесі дослідження використовувалися такі загальнонаукові методи пізнання, як економічний, логічний і порівняльний аналіз, комплексний підхід.

Практичні результати роботи полягають у визначенні балансу інноваційного розвитку виноробного підприємства в рамках формування системи управління ним. Таким чином, баланс інноваційного розвитку підприємства можливий лише за умови формування балансу його інноваційної структури, тобто належного співвідношення технологічних і функціональних інновацій. При цьому важливим є формування дієвої інноваційної системи з відповідним функціональним забезпеченням підприємницьких структур.

Ключові слова: *виноробство, виноробна продукція, інноваційний розвиток, інновації, баланс інноваційної структури.*

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМ РАЗВИТИЕМ ВИНОДЕЛЬЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Покорницкая Е.В.

В статье рассмотрены современные тенденции функционирования виноградарско-винодельческой отрасли Украины, выделены отдельные проблемы ее функционирования, а также обозначены приоритетные направления инновационного развития предприятий отрасли. Предметом исследования выступает изучение направлений построения и управления инновационным развитием винодельческих предприятий в условиях кризиса экономики Украины. А цель, непосредственно, связана с анализом современного состояния инновационного развития отечественных винодельческих предприятий с целью усовершенствования системы управления инновационного развития этих предприятий.

В процессе исследования использовались такие общенаучные методы познания, как экономический, логический и сравнительный анализ, комплексный подход.

Практические результаты работы заключаются в определении баланса инновационного развития винодельческого предприятия в рамках формирования системы управления им. Таким

образом, баланс інноваційного розвитку підприємства можливо лише при умови формування балансу його інноваційної структури, то єсть надлежачого соотношення технологических и функциональных инноваций. При этом важным является формирование действенной инновационной системы с соответствующим функциональным обеспечением предпринимательских структур.

Ключевые слова: виноделие, винодельческая продукция, инновационное развитие, инновации, баланс инновационной структуры.

IMPROVEMENT OF SYSTEM MANagements INNOVATIVE DEVELOPMENT OF VINE-MAKING ENTERPRISES

Pokornitska K.V.

The modern tendencies of functioning of viticulturist-vine-making industry of Ukraine are considered in the article, the separate problems of its functioning are selected, and also marked priority directions of innovative development of enterprises of industry. The study of directions of construction and management innovative development of vine-making enterprises comes forward the article of research in the conditions of crisis of economy of Ukraine. And a purpose, directly, is related to the analysis of modern innovative development of domestic vine-making enterprises status with the purpose of improvement of control system innovative development of these enterprises. In the process of research such scientific methods of cognition, as economic, logical and comparative analysis, complex approach, were used.

Practical job performances consist in determination of balance of innovative development of vine-making enterprise within the framework of forming of control system by him. Thus, balance of innovative development of enterprise possibly only on condition of forming of balance of his innovative structure, that the proper correlation of technological and functional innovations. Thus important is forming of the effective innovative system with the proper functional providing of enterprise structures.

Keywords: vine making, vine-making products, innovative development, innovations, balance of innovative structure.

Актуальність. В умовах високої динамічності, швидких змін середовища, наростаючої конкуренції особливої актуальності набуває напрямок розвитку виноробного підприємства. Цей напрямок має бути пов'язаний з інноваціями. Інновації є своєрідним індикатором ділової активності, що визначає як швидко розвиваються перспективні сектори за умови сприятливого інноваційного та інвестиційного клімату. Тому в умовах сьогодення виноробним підприємствам необхідно формувати стратегію інноваційного розвитку, що неможливо без залучення інвестиційних ресурсів для ефективного функціонування галузі.

Ступень дослідження даної проблеми вченими. Проблема інвестиційного розвитку виноробних підприємств завжди перебувала в центрі уваги таких учених, як Бондаренко С.А., Каламана О.Б., Петричко М.М., Ткаченко О.Б. та інших. Проте досі не дослідженими залишаються теоретичні та практичні питання удосконалення системи управління інноваційним розвитком підприємств виноробної промисловості, на вивчення яких і спрямоване дане дослідження.

Предмет дослідження. Предметом дослідження виступає вивчення напрямів побудови та управління інноваційним розвитком виноробних підприємств в умовах кризи економіки України.

Мета дослідження. На основі аналізу сучасного стану інноваційного розвитку вітчизняних виноробних підприємств розглянути комплекс заходів щодо удосконалення системи управління інноваційного розвитку цих підприємств.

Завдання дослідження. Задля досягнення зазначеної цілі необхідно вирішити наступні завдання:

- проаналізувати сучасний стан виноробної галузі в Україні;
- визначити основні проблеми розвитку виноробних підприємств;
- розглянути можливі варіанти інновацій в рамках специфічної діяльності підприємств;
- запропонувати дієву систему управління інноваційним розвитком виноробних підприємств.

Методи дослідження. При розробці проблеми використовувалися різні методичні підходи, в тому числі комплексний підхід до дослідження вдосконалення системи інноваційного розвитку виноробних підприємств, методи економічного, логічного і порівняльного аналізу.

Постановка проблеми. Ситуація, що склалася в українській економіці, характеризується загальним спадом виробництва та конкурентоспроможності продукції. Господарючі суб'єкти в конкурентній боротьбі мають довести своє право на існування шляхом насичення ринку новими технологіями. Збільшення ролі інновацій в сучасних умовах зумовлює активізацію інноваційної діяльності підприємств на основі підвищення ефективності виробництва, здійснення перспективних науково дослідних розробок і реалізації інноваційних програм. Сучасні інноваційні процеси досить складні і потребують детального вивчення.

Результати дослідження. Для виноробних підприємств інноваційна діяльність являє собою цілеспрямований і творчий виробничий, науково-технічний та організаційний процес, спрямований на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок. У результаті якого оцінюється реалізація інновацій в роботі підприємств з урахуванням галузевої специфіки.

Так, в умовах сьогодення інноваційний розвиток стає рушійною силою, яка спроможна подолати відмінності в особливостях функціонування підприємств виноградарсько-виноробної галузі різних країн. Виробники можуть вивчати світовий досвід, впроваджувати новітні, або значно вдосконалені технології і

процеси, нові методи маркетингу та організаційні методи у діяльність підприємства задля досягнення високого рівня якості продукції та виходу на міжнародний ринок. Але поряд з тим, інноваційна діяльність виноробних підприємств пов'язана із ризиком втрати власних ресурсів, недоотриманням доходу або понесенням додаткових витрат, які не дадуть бажаного результату. В країнах із розвинутою економікою багато уваги надається тим труднощам, з якими підприємства стикаються під час розробки й впровадження інновацій. Їх варто враховувати також на вітчизняних підприємствах, але в першу чергу потрібно провести аналіз тенденцій виноробної галузі в країні, що дозволить визначити слабкі місця підприємств та запропонувати ефективні методи впровадження інновацій.

Виноградно-виноробний підкомплекс - перспективна складова аграрного сектора України. Основними виноградарськими областями України є Одеська, Херсонська Миколаївська і Закарпатська та Крим. У цих районах країни зосереджено понад 90% винного виробництва та виноградних насаджень [2, с. 40]. При цьому зазначимо, що в умовах сьогодення виноробні підприємства України працюють у складних умовах, які викликані в багатьом зовнішніми факторами. Так, спостерігається скорочення загальних площ насаджень виноградників, зменшується їхня урожайність, не дивлячись на доволі сприятливі агрокліматичні умови. Наслідком є загальне падіння економічної ефективності виробництва винограду та виноробної продукції.

Виноробні підприємства України скоротили виробництво виноматеріалів на 27,4% порівняно з 2013 р.. За 2014 р. виробництво виноматеріалів для шампанських та ігристих вин в Україні скоротилося на 14,5%, коньяку – на 21,9%. В той же час виробництво сировини для закладки на витримку столових вин скоротилося на 42,7%, кріплених вин – на 2,6% [6]. Проблеми розвитку виноградарства і виноробства в Україні привели до значного дисбалансу імпорту-експорту винної продукції і сировини. Згідно з дослідженнями Громадської організації «Інститут розвитку аграрних ринків» (ІРАР) [3], у 2012– 2013 рр. спостерігається тенденція до стрімкого зростання обсягів імпорту вина в Україну, особливо з Молдови, Грузії, Італії, Чилі та інших країн. Зростає імпорт як дешевих, так і дорогих вин.

Те, що відбувається на даний час у переробній промисловості України, є наслідком низької конкурентоспроможності продукції, яка випускається вітчизняними підприємствами як до, так і після вступу країни до СОТ [4].

Стратегія підвищення конкурентоспроможності виноробних підприємств передбачає їх орієнтацію на інноваційний розвиток, оскільки інновації є єдиним унікальним ресурсом підприємства.

В першу чергу побудова ефективної системи управління інвестиційним розвитком виноробних підприємств повинна починатися з виділення окремих етапів інноваційного процесу в галузі, серед яких можна виділити наступні:

- створення і впровадження інновацій;
- забезпечення науково-технічної новизни запропонованих інновацій;
- практичне застосування інновацій;

- комерційна реалізованість запропонованої системи інноваційного розвитку з метою задоволення потреб споживачів продукції виноробного підприємства, суспільних та екологічних потреб [5, с. 57].

Безпосередньо стосовно варіантів можливих інновацій зазначимо існування декількох їх видів у виноробній галузі, а саме: технологічні та функціональні. Технологічні інновації являються первинними, бо вони в першу чергу пов'язані з виробництвом продукції виноробного підприємства. В свою чергу, функціональні інновації, по відношенню до технологічних, є вторинними, і використовуються з метою забезпеченню належних умов функціонування виноробного підприємства задля його інноваційного розвитку [1, с. 22]. Крім того, зазначимо, що обидва типи інновацій не здатні існувати один без одного. Без застосування технологічних інновацій не може бути виготовлена інноваційна продукція, а сам інноваційний продукт за своєю сутністю виступає наслідком впровадження технологічних інновацій.

На рисунку розглянемо основні варіанти інновацій для підприємств виноробної галузі, які існують в тісному взаємозв'язку впровадження їх носять цілеспрямований та плановий характер. Враховуючи усі зазначені вище варіанти інновацій в виноробній галузі, зазначимо, що ефективність управління інноваційним розвитком підприємства залежить від встановлення балансу різнонаправлених нововведень, а саме технологічних та функціональних. Специфіка управління інноваціями залежить від особливостей реалізованих на підприємстві інноваційних процесів, тому важливим є формування структурного балансу нововведень, системність їх динамічної взаємодії і послідовності, який знаходить своє відображення у створенні системи інноваційного розвитку з відповідним функціональним забезпеченням підприємницьких структур.

Під функціональним забезпеченням розуміють розробку і дослідження елементів управління інноваційним розвитком підприємства:

- механізм фінансування;
- механізм управління організаційними проектами;
- механізм інституціонального управління;
- механізм мотивації персоналу;
- механізм розвитку персоналу.

Так, управління інноваційним розвитком виноробного підприємства повинно здійснюватися відповідним управляючим органом – центром, що здійснює керівництво підпорядкованих йому агентів. А головними завданнями цього органу повинні стати:

- визначення інституціональних основ інновацій як на підприємстві, так і в рамках економіки країни;
- організація управління взаємодією виноробного підприємства із зовнішнім середовищем через пошук джерел фінансування інноваційної діяльності та впровадження ефективних механізмів інноваційного розвитку;
- здійснення управління розвитком існуючої системи управління виноробним підприємством в умовах стратегічних інноваційних змін;
- організація ефективної взаємодії з постачальниками і споживачами, які стосуються норм і обмежень як самого підприємства, так і його контрагентів;
- формування системи управління персоналом підприємства (розробка мотивації персоналу, системи подолання опору змінам);
- забезпечення організації управління розвитком персоналу підприємства.

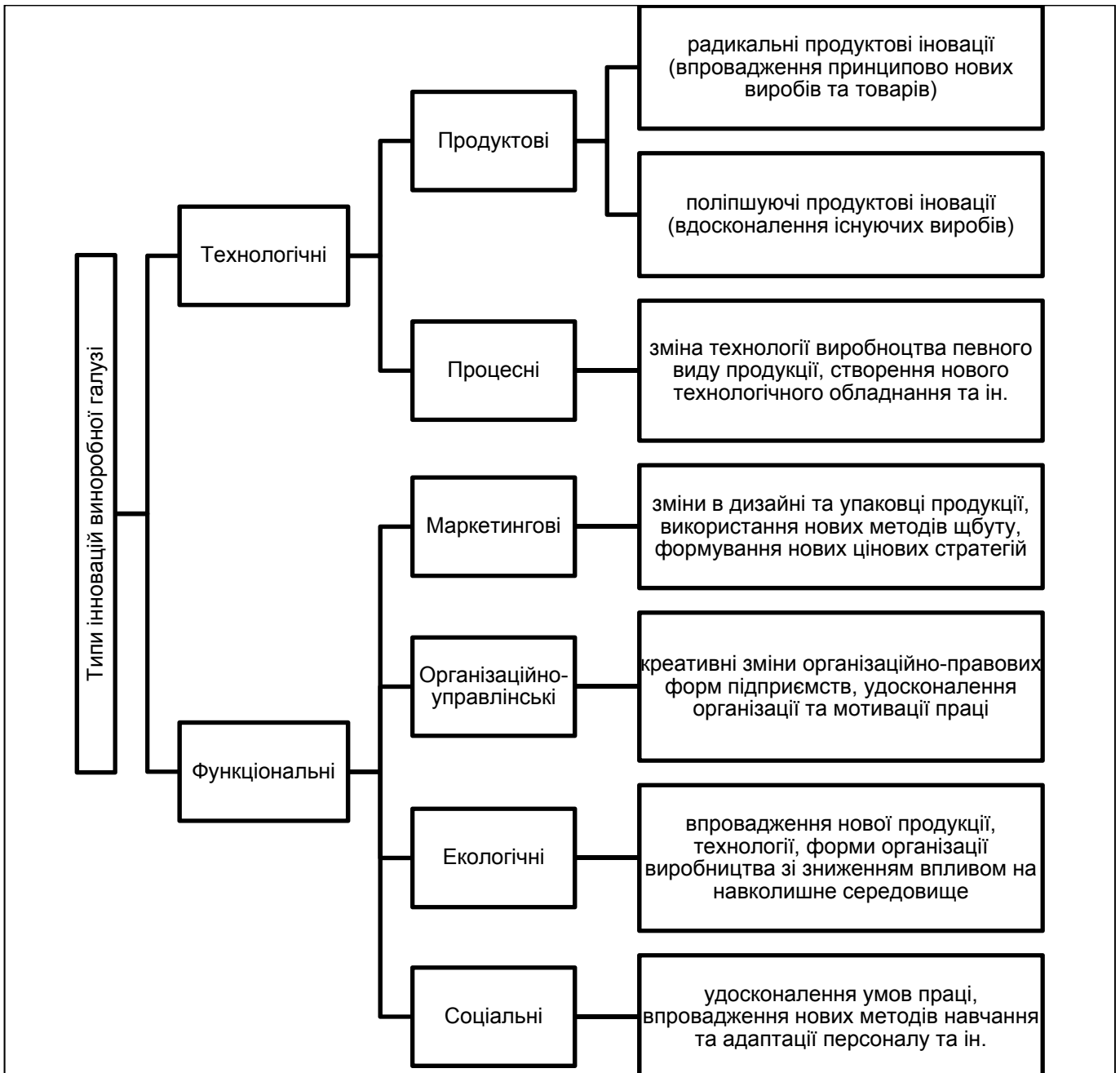

Рисунок. Можливі типи інновацій на виноробних підприємствах

Таким чином, лише комплексний підхід до впровадження інновацій на виноробних підприємствах дозволить створити систему управління, яка дозволить оптимально використовувати всі ресурси підприємства та досягти запланованого економічного та соціального ефекту.

Висновки. Враховуючи те, що виноробна галузь України сьогодні зменшує обсяги виробництва, саме інноваційний розвиток залишається найбільш перспективною сферою підвищення ефективності діяльності

виноробних підприємств. Зазначені нами шляхи особливості побудови та управління інноваційним розвитком таких підприємств дозволять більш легко подолати наслідки української кризи 2014-2015 рр. та досягти успішного результату, свідченням якого стане зростання обсягу виробництва і високої якості продукції, що виробляється.

Список використаних джерел

1. Бондаренко С.А. Типізація інновацій в забезпеченні балансу інноваційного розвитку виноробних підприємств // *Економічні інновації*. 2015. - №60(3). - С. 15-30.
2. Каламан О.Б. Аналіз стану та особливості управління підприємствами виноградарсько-виноробного підкомплексу // *Економіка харчової промисловості*. - 2015. - Т. 7, № 4. - С. 40 - 44.
3. Основні проблемні питання виробництва вина в Україні. Доповідь Громадської організації «Інститут розвитку аграрних ринків» Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.amdi.org.ua/uk/home/about-amdi.html>.
4. Промисловість і промислова політика України-2013: актуальні тренди, виклики, можливості: наук.-аналіт. доповідь / О.І. Амоша, В.П. Вишневецькии, Л.О. Збаразська [та ін.] ; за заг. ред. В.П. Вишневецького ; НАН України, Ін-т економіки пром-ті. – Донецьк, 2014. – 200 с
5. Ткаченко О.Б. Інноваційні складові стратегічного розвитку виноробних підприємств України // *Економіка харчової промисловості*. 2016. – 31. – С. 55-61.
6. Украинские виноделы в 2014 г. сократили производство виноматериалов на 27,4% [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://interfax.com.ua/news/economic/244544.html>.

References

1. Bondarenko S.A. Casting innovation to provide a balance of innovative wineries. *Economic innovation*. 2015. - №60 (3). - P. 15-30.
2. Kalamam O.B. Analysis of business management and features of viticulture wine sub. *Economics of Food Industry*. - 2015. - Vol 7, № 4. - P. 40 - 44.
3. The main issues of wine production in Ukraine. Report of the NGO «Institute of development agrarian markets»: <http://www.amdi.org.ua/uk/home/about-amdi.html>.
4. Amasi A.I., Vishnevskii V.P., Brassica L.A. and others. Industry and industrial policy of Ukraine in 2013: current trends, challenges, opportunities: of Sciences.analit. report ; national Academy of Sciences of Ukraine, Institute of economy of industry. – Donetsk, 2014. – 200 p.
5. Tkachenko O.B. Innovative elements of strategic development wineries Ukraine. *Economics of Food Industry*. 2016 - 31. - P. 55-61.
6. Ukrainian winemakers in 2014 reduced the production of wine by 27.4%: <http://interfax.com.ua/news/economic/244544.html>.

ДАНИ ПРО АВТОРА

Покорницька Катерина Вікторівна, аспірант

Державний науково дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки

вул. Б.Хмельницького 5 «б»-67, с. Святопетрівське, 08141, Україна

e-mail: piastolova91@mail.ru

ДАНИЕ ОБ АВТОРЕ

Покорницкая Екатерина Викторовна, аспирант

Государственный научно-исследовательский институт информатизации и моделирования экономики

ул. Б. Хмельникого 5 «б»-67, с. Святопетровское, 08141, Украина

e-mail: piastolova91@mail.ru

DATA ABOUT THE AUTHOR

Pokornitska Katerina Viktorovna, graduate student

State Scientific Research Institute of Informatization and modeling the economy

B. Hmelniatskogo str. 5b-67, Svyatopetrovskoe, 08141, Ukraine

e-mail: piastolova91@mail.ru

Рецензент: Дрига Сергій Георгійович, заслужений економіст України, доктор економічних наук, професор кафедри економіки та фінансів підприємства, Київський національний торговельно-економічний університет